Nr. 68 Sibiiu, Joi 14/26 Iuniu 1884. Anul XXXII

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **străinătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se inapoiază.

INSERŢIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeraţiune nouă
la
„Telegraful Român“

care apare de **trei** ori pe sĕptĕmână, deschidem pe trimestrul Iulie-Septemvre al anului 1884, cu preţul cel mai moderat, ce se poate vedè în fruntea foaiei.

Banii de prenumeraţiune se trimit mai cu înlesnire pelângă asignaţiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, şi eventual al postei ultime sĕ fie scrise bine, ca sĕ se poată cetì.

Se atrage atenţiunea on. domni abonaţi, al căror abonament se sfêrşesce cu ultima Iuniu 1884, a'şi înnoi din vreme abonamentul, pentru ca sĕ nu fie espeditura silită a sista, sau a întârdia cu espedarea foiei*).

Editura „Telegrafului Român“ în Sibiiu.

*) O înlesnire foarte mare în espediţiune se face prin lipirea unei fâşii de adresă dela abonamentul ultim.

Nr. 2695 Scol.

Cătră toate oficiile protopresbiterale şi cătră toţi învĕţătorii confesionali din archidiecesă.

Înaltul ministeriu reg. ung. de culte şi instrucţiune publică a ordinat prin emanatul ddto 4 Iunie st. n. a. c. Nr. 19475 ca spre învĕţarea limbei maghiare sĕ se ţină pentru învĕţătorii dela scoalele confesionali şi în feriile anului scolar cursuri supletorice de şese sĕptĕmâni la preparandiile de stat din *Cluş* şi *Cristurul secuesc.* Aceste cursuri se vor începe la **14 Iulie st. n.** şi înmediat după finea lor cei preparaţi pe de a ajuns pot depune esamenul de cualificaţiune din studiul limbei maghiare.

Participanţii la aceste cursuri vor primì diurne de câte 70 cruceri, pe cât va fi posibil cuartire gratuite şi eventual bilete cu preţuri scăḑute pentru călătoriă pe calea ferată, ear comunele, în cari funcţionează învĕţătorii, sûnt datoare a rebonifica acestora spesele de călătoriă.

Cererile pentru admitere la ascultarea cursului sûnt a se subşterne (netimbrate) până la 30 Iunie st. n. inspectorelui regiu de scoale din acel comitat, în care locuesce suplicantele, şi au a fi instruite cu un certificat dela oficiul protopresbiteral, din care sĕ fie evident: etatea, anii de serviţiu şi cualificaţiunea (antestudiile) învĕţătoriului. În cerere e a se numì şi acea staţiune de cale ferată, dela care poate pleca suplicantul la locul, unde voesce sĕ asculte cursul.

Aceste se aduc la cunoscinţa învĕţătorilor noştri din archidiecesă însemnându-se, că în sensul art. de lege XVIII din 1879 §. 3 numai acei învĕţători sûnt datori a învĕţa limba maghiară şi a o propune în scoalele poporali, cari au întrat în funcţiune învĕţătorească dela anul 1872 încoace. Acestia au a proba capabilitatea lor de a propune limba maghiară ca studiu obligat prin depunerea unui examen, ceee-ce de regulă, are de a urma la acelaşi institut, unde au ascultat mai pe urmă cursul supletoric. Acei învĕţători, cari nu au depus încă esamenul de cualificaţiune nice din celelalte obiecte de învĕţămênt, vor depune esamenul şi din limba maghiară la seminariul nostru de aici deodată cu esamenul din celelalte doctrine.

Oficiile protopresbiterali şi parochiali se însărcinează a aduce acest circulariu fără amânare la cunoscinţa învĕţătorilor din tract şi respective parochiă.

Dat din şedinţa consistoriului archidiecesan ţinută în Sibiiu la 7 Iunie, 1884.

Nicolau Popea m. p.,
vicariu archiepiscopesc.

Nr. 187 Scol.

Cătră toate oficiele protopresbiterale şi parochiale din archidiecesă.

Prin emanatul dtto 10 Decembre 1883 Nr. 42001 înaltul ministeriu reg. ung. de culte şi instrucţiune publică a ordinat comitetelor administrative comitatense sĕ dispună cele de lipsă ca conscrierea pruncilor obligaţi a frecuenta scoala cuotidiană şi cea de repetiţiune sĕ se facă din partea antistielor comunali politice în fie-care an cel mult până la începutul lunei lui Iulie st. n.

Totodată înaltul ministeriu a recercat şi pe acest consistoriu, sĕ dispună organelor sale subalterne scolare, ca sĕ pregătească de timpuriu consemnările obligaţilor de a frecuenta scoala şi sĕ le transpună acele până la terminul mai sus indicat antistielor comunali spre ulterioara afacere.

In sensul acestora acest consistoriu află a ordina: că „Consemnarea pruncilor obligaţi a frecuenta scoala“ prescrisă în §. 6 al Instrucţiunei pentru manuarea condicelor scolare, promulgate de aici cu datul 9 August 1883 Nr. 3215 Scol. sĕ se gătească din partea parochilor şi sĕ se revadă din partea comitetelor parochiale (§. 7) în decursul lunei lui Iunie, ca cu finea acestei luni sĕ se poată estrada antistiei comunale.

Spre scire şi strictă conformare se înseamnă:

1. Că în anul viitoriu 1884—5 sûnt obligaţi a frecuenta scoala cuotidiană şi respective cea de repetiţiune toţi pruncii (şi pruncele) născuţi **dela prima Octomvre 1868 până la 31 Septemvre 1877.**

2. Compunerea consemnărilor celor obligaţi a frecuenta scoala pe blanchetele (formulariile) distribuite din partea autorităţilor politice e datorinţa antistielor comunale; organele noastre scolare au a le estrada numai consemnări referitoare la parochia noastră din comună şi anume esclusiv numai pe blanchetele românesci emanate de aici dimpreună cu mai sus indicata Instrucţiune.

3. De oare ce în înţelesul §-lui 84 alinea 3 al instrucţiunei ministeriali pentru inspectorii regesci de scoale emanate cu ordinaţiunea domnului ministru reg. ung. de culte şi instrucţiune pubiică cu datul 2 Septemvre 1876 Nr. 20311, în comune nemaghiare sûnt a se trimite spre scopul adunărei datelor statistice blanchete şi coale rubricate în aceea limbă, care organele scolare o pricep mai bine: consemnările gătite de cătră oficiile comunali se vor subscrie din partea parochului şi a presidentului comitetului parochial numai dacă acele sûnt lucrate într'o limbă carea ei o pricep, ceea ce se arată cu atâta mai de lipsă, de oare-ce prin subscriere organele noastre bisericesci-scolare primesc asupra lor stricta responsabilitate pentru esactitatea cuprinsului acelor acte.

Dat din şedinţa consistoriului archidiecesan ţinută în Sibiiu la 7 Iunie, 1884.

Nicolau Popea m. p.,
vicariu archiepiscopesc.

Sibiiu, 13 Iuniu 1884

Cu ajutoriul celui de sus am trecut şi preste alegerile dietale. Ţeara şi a recâştigat odichna vechiă de până acuma, şi e bine că şi o a recâştigat, căci mare fu învălmăşeala pe timpul alegerilor, şi şi mai mare e necessitatea de a ne vedea de trebile noastre interne. N'avem nici o causă sĕ ne bucurăm de acestea alegeri, n'avem causă nici de

FOIŢA.

Unele trăsuri caracteristice din viaţa poporului român.

Între Dunăre, Tisa şi Carpaţi cum şi pre văile Tesaliei, Epirului şi Macedoniei locuesce un popor de viţă latină, care de secli şi-a păstrat intactă individualitatea sa naţională şi unitatea etnică.

Fiind aşeḑat la porţile orientului a fost martor ocular al tristelor scene din timpul aşa numitei *„invasiuni de popoară.“* Nori negri s'au ridicat din depărtatul orient aducênd cu sine vifor şi tempestate, de cari mai nici odată n'a fost cruţat acest scump popor.

Întimpuri grave munţii şi dealurile l-au cuprins în sinul lor ferindu-l de potopul ce se apropia cu atâta furiă.

De acì atragerea cea mare a Românului faţă de munţii, cărora datoresce el mult esistenţa sa în modul şi feliul de acum. Bardul nostru Andreiu Mureşan caracterisează munţii atât de bine şi atât de nimerit prin cuvintele:

„În munţi e libertatea
Căci aburii cei rĕi
Din grupi nu pot străbate
Prin aer sus la ei“.

Mulţimea de popoară, cari au înundat aceste ţĕri au dispărut ne lăsând în urma lor decât terore şi spaimă, ear Românul tare ca stejarul n'a putut fi nimicit de ascuţitul sabiei, n'a putut fi amalgamisat, ci şi-a păstrat caracterul seu naţional în butul tuturor încercărilor de nimicire. „Apa trece petrile rĕmân“ este un proverb român a cărui adevĕr a stat şi va sta pentru totdeauna.

Şirul cel lung de suferinţe, pe cari a avut sĕ-le îndure multe veacuri, n'a fost în stare sĕ-l estirpească de faţa pământului. A contribuit da! la debilitarea forţelor lui; l-au împedecat în mersul desvoltărei, aşa încât aḑi când a rĕsărit un soare mai dulce şi pe orisonul românismului, se sbuciumă din toate puterile a-şi asigura un loc de frunte în concertul popoarălor europene.

E mirare cum de s'a putut străcura prin atâtea valuri nimicitoare aşa încât astăḑi se presentă Europei ca un popor cu mari aspiraţiuni în viitoriu. Aceasta cu drept cuvênt căci e un popor cu multe şi frumoase aptitudini naţionali.

Căutând după causa salvărei lui din ghiarăle atâtor amărăciuni apoi nu putem sĕ-o aflăm decât în sine însuşi.

Fiind dela natura sa un popor vigoros, care şi-a iubit şi îşi iubesce limba sa, românul s'a luptat în toate timpurile pentru conservarea ei. Aceasta l-a îndemnat pre Bonfiniu a ḑice *„non tantum pro vitae quantum pro linquae incolumitate certasse videatur.“*

Causa nu avem sĕ o căutăm airea de cât în alipirea cea mare de limba sa, de moravurile şi datinile din bĕtrâni păstrate ca tot atâtea tesaure pentru ori-care fiu al poporului român. Deşì a fost şi este încungiurat de elemente străine n'a adoptat datini şi moravuri de a acestora, ci şi le-a păstrat pre ale sale cu scumpĕtate.

Ba mai mult el a avut şi are încă multe însuşiri frumoase, cari-l caracterisează într'un mod foarte pronunţat.

În viaţa lui atât presentă cât şi trecută afli unele calităţi prin cari escelează faţă cu popoarĕle cu cari soartea l-a pus pe aceleaşi locuri.

Nimenea nu va putea contesta că între popoarele conlocuitoare poporul român se distinge prin religiositate.

Mai nici unul nu este atât de religios precum e poporul român. Ba în unele privinţe e prea esagerat aşa încât cade în bigotism.

Dute şi caută în bordeiul ţĕranului român şi te vei convinge întru cât este adevĕrată aserţiunea de mai sus şi întru cât nu. Au nu sûntem cu toţii convinşi din propria ne esperienţă că ei de câte ori pornesc la un drum la vre-o călătoriă, totdeauna invoacă ajutoriul lui Dumneḑeu în cuvintele des usitate „Doamne ajutămi“? Nici un lucru nu-l începe vre-odată fără de a şi descoperì capul şi a pronunţa cuvintele amintite.

întristare, căci situaţiunea intru nimica nu s'a schimbat în ce privesce curentul politic domnitoriu în statul nostru. A reeşit din nou partida fostă la putere cu o imensă maioritate. Urmarea e, că lucrurile vor merge tot pe ogaşia cea veche. N'am fost destul de înţelepţi sĕ ne folosim de ocasiune, şi sĕ ne asigurăm cel puţin posibilul între împregiurările date. Vom sta deci aşteptând schimbarea situaţiunei, vom aştepta, căci *„putem aştepta,"* aşa ni s'a ḑis.

Fiind una şi aceaşi situaţiunea cu privire la curentul dominant în politica ţerei noastre, noi nu vom mai reflecta la partidele din parlamentul Ungariei. Scim bine, că nici una nu ne este amică noue românilor. O deosebire este între ele: modalitatea aplicărei mijloacelor de apăsare, şi aceasta încă va se ḑică ceva. Şi fiindcă astăḑi este la putere partida dela putere, ca cea mai cu consideraţie faţă cu noi, — dacă considereţie se poate numì tractarea noastră actuală, — n'avem alte cuvinte de cât: *„Feresce Doamne şi de mai rĕu!"*

Da! Feresce Doamne, căci numai la tine avem scăpare. Feresce doamne, căci noi nu ne mai scim ferì. Feresce Doamne căci noi orbiţi de interese nu prea oneste în parte, şi de ignoranţă în general, am alunecat pe o clină de tot periculoasă, şi numai o putere dumneḑeiască ne mai poate mântuì

Nu poate fi rĕu mai mare între noi, ca ura provenită din desbinare, şi propagată cu un fanatism ne mai pomenit între oameni civilisaţi. Noi românii am fost destinaţi dela soarte la necaz, şi se pare că necazurile noastre în loc de a dispărea, cresc pe ḑi ce merge, în directă proporţie cu înaintarea noastră în cultură.

De ani apoape 200 sûntem desbinaţi în cele confesionale. De ani 200 trăim în cea mai mare duşmănie pentru că unii sûntem uniţi alţii neuniţi, sau mai corect ḑis: unii sûntem ortodocsi, alţii neortodocsi. Şi dusmănia dintre noi s'a manifestat foarte adeseori, aşa că oamenii nostri se fereau unii de alţii, ca leproşii. Oameni cu multă carte, şi cu mare bogăţie de esperienţă s'au ocupat serios cu causa duşmăniei dintre noi, şi ei nu aflau justificată duşmănia. Cu toate acestea duşmănia a esistat preste 200 de ani, şi a produs roade amare, de tot amare pentru neamul nostru românesc.

Sĕ nu se sparie nime de cele scrise, şi de cele ce încă vor urma. Noi nu vom vorbì la meritul cestiunei, vom constata numai faptul ca sĕ putem trece mai departe.

Cestiunea este de tot simplă şi curată. Avem toţi un Dumneḑeu, căruia ne închinăm după ḑisa Mântuitoriului cu duchul şi cu adevĕrul. Sûntem toţi creştini pe basa testamentului nou, biserica ne-a fost şi ne este încă — până când, Dumneḑeu scie — organisată pe basa canoanelor bisericei ecumenice, avem acea-şi credinţă, acelaşi rit. Cu toate acestea am fost şi suntem desbinaţi, ca sĕ ne putem urî, sĕ ne putem slăbì reciproc, astfeliu urmând ursita nostră care astfeliu sûnt: *„Românul trebue sĕ-şi făurească motiv de desbinare spre a se putea persecuta şi slăbi el pre sine."*

S'au ḑis multe, şi s'au scris şi mai multe. Pentru ce sĕ ne duşmănim noi între noi din cause confessionale? Nu vedem pre fraţii unguri, că ei deşi desbinaţi în cele confessionale, n'au cunoscinţă de ura confessională? S'au ḑis, ca sĕ fie ḑis; noi respundem: ne duşmănim, pentru că ne duşmănim, şi ne sûntem duşmani, pentru că . . . . . .

Trecem cu un pas mai departe. De ani 16 românii cu capul lor cum la lăsat Dumneḑeu, în cele politice judecă în douĕ feliuri. Unii susţin că politiceşte e lucru mai politic a ne retrage din vieaţa publică a statului pentru unele resoane. Alţii cred şi mărturisesc, că ar fi mai bine dacă ne am folosì de drepturile constituţionale, şi bine cumpenind împregiurările, am conserva ceea ce avem, spre a putea câştiga prin ele şi cu ele, cele ce ar trebuì sĕ le avem şi de facto, şi nu numai de jure.

Aşa au judecat românii cu capul lor, şi fiecare a trăit cu judecata sa. Nu s'a pomenit însĕ ură pentru această divergintă de vederi politice între noi. A umblat braţ la braţ activistul ortodocs cu pasivistul ortodocs: şi pasivistul unit cu activistul unit.

Mare minune că aşa a fost, fiind aceasta preste firea românului. Şi ca minunea sĕ nu mai fie minune, ea trebuì tradusă în realitate. Ca sĕ poată fi ea tradusă în realitate trebuiau elemente nouă pe terenul nostru politic, elemente nouă, cu scoală nouă şi cu aspiraţiuni nouă. Lângă elemente nouă cu scoală nouă şi scopuri ḑiaristice de tot nouă, trebuia şi organ de publicitate nou.

Din mila lui Dumneḑeu toate s'au ivit.

Un cap geniu, talent mare şi inimă şi mai mare, a pus în mişcare un nou curent pe teren ḑiaristic. Desbinarea între noi pentru credinţele noastre politice, respective *„modus procedendi"* în ajungerea scopului, care la toţi ne este comun. Am înţeles sulevaroa acestei cestiuni în lupta cu peană. Un ḑiarist dibaciu spre a se susţinea în posiţie mai întâi sdrobesce posiţia contrariului cu bombele cele mai puternice, aruncând pe lângă plan bine rumegat, şi observând regulele artei bellice statorite de civilisaţiunea actuală. Scopul resboiului cu peana este nĕsuinţa de a face pre contrariu încapabil de resistenţă. Această o a recunoscut toată lumea, şi va trebuì sĕ o recunoascem şi noi.

Până când o am recunoasce trebue sĕ constatăm faptul. Ura între noi s'a pus pe tapet şi s'a început cu escomunicarea.

Din timpul lui Napoleon începênd în nici un rĕsboiu nu mai dăm de escomunicare, cu el deci s'a închis fanatismul evului mediu. Anul Domnului 1884, s'a început cu escomunicarea între noi pe terenul ḑiaristic pentru credinţele noastre politice. Deci desbinarea noastră trecù în ură, şi încă ură mai fanatică ca cea confesională de până acuma.

N'am fi vorbit la acest obiect dacă lucrul s'ar fi mărginit pe terenul ḑiaristicei. Noi între noi totuşi ne mai înţelegem. Ceea ce ne pune pe gânduri este împregiurarea, că oameni de o cultură de tot problematică, şi de valoare şi mai problematică au băgat fitilul între pacinicii nostri oameni dela sate, şi am rĕmas increméniţi de roadele unui cuvênt aruncat fără mulţi scrupuli în ḑiaristica noastră.

Din mila lui Dumneḑeu şi a oamenilor cu minte avem doci pre lângă ura confesională şi ura politică. Înaintea unitului e lepros ortodocsul, şi înaintea ortodocsului e lepros unitul. Spurcat este tot romanul passivist, care va avea de lucru cu un activist, şi aceasta se predică de pre sântul Amvon în biserici, se predică din partea protopopului preoţilor subalterni, în corporaţiunile bisericesci destinate pentru alte scopuri şi spre scire şi orientare o publică în faţa lumei ḑiaristica noastră strigând ca cel din poveste: Acesta este meritul meu; şi *„Acum sloboḑesce pre robul tĕu Stăpâne . . ."*

Nu scim va mai reflecta vre un ḑiariu român la noaua situaţiune, sau ba. Noi ne-am făcut detorinţa, cu inima curată, fără patimă, sciind că în lume nimica nu este mai schimbăcios ca politica, şi avênd firma convingere că noue nu ne este permis sĕ ne punem pe ḑicala: *„Astăḑi mie, mâne ţie."*

Dacă vom introduce acest spirit în vieaţa noastră politică, vom ajunge mai rĕu ca şi cu ura pentru cele confesionale. Dacă e permisă — sau doară chiar necesariă — astăḑi ura între noi, sau doară chiar rumperea tuturor legăturilor sociale pentru cuvêntul că aḑi s'a aflat cu cale a urma o conduită politică, mâne schimbându-se situaţia, va fi permisă, ba chiar de lipsă sfăşierea şi isolarea completă, pentru cuvêntul că situaţia s'a schimbat.

N'am avut lipsă de această desbinare fanatică, dacă însĕ s'a inscenat, treacă — ducăse. Nu e consult înse ca oameni obscuri imitând pre cei cu cap, sĕ facă lucruri, ale căror urmări sûnt neprecalculavere.

Ne-am făcut detorinţa *„sine ira et studio"* sciind că o mică petricică resturnată din vêrful unui munte se preface în torent şi în drumui ei, luând dimensiuni enorme, devastează păduri întregi şi câmpii roditoare.

Revista politică.

Nulla dies sine linea. Ne vine greu a înregistra scirile cele mai nouă ca epilog la alegerile dietali pentru noul period. Abia Duminică fură ele terminate în chipul şi modul după cum fură terminate, şi ḑiarele mari europene au şi umplut lumea cu feliu de feliu de insinuări la adresa românilor. Şi încă ce insinuări! Românii au agitat în Mara-Murĕş şi în Selagiu, românii au corteşit, şi din acest motiv procurorul de stat a intentat proces contra *„agitaţiunilor vrăşmaşe statului intreprinse de corteşii români."*

Ne aducem aminte vrĕnd nevrĕnd de povestea din popor despre vulpea, care a mâncat găina, şi a uns purcelul pe bot. Cine scie ce vom mai auḑì încă. După logica acestei morale ne putem aştepta şi la afirmaţiunea, că românii au produs colera din Toulon, contra căreia toate cabinetele europene au luat mĕsurile cele mai severe.

Dieta Croaţiei înaintează în spiritul lui Starcevici. Scenele sgomotoase se repeţesc ḑi de ḑi, şi poate e bine, că ele se repeţesc. Unde înceată resonul şi ori ce simţ de bunăvoinţă, uşor poate fi de folos brutalitatea cea mai pronunţată chiar.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Roman".

Braşov, 7 Iuniu v. 1884. D le Redactor! Eri am fost surprinşi foarte plăcut din partea bravilor studenţi din clasele gimnasiale şi comerciale române de aici. Eram dedaţi a asista în tot anul odată — în preseara s tului Ioan Botezătoriul — la câte o şedinţă literară publică ţênută de societatea de lectură a studenţilor dela gimnasiul nostru din loc, de aceea credeam a se fi satisfăcut pentru anul acesta îndatoririlor voluntari a studenţilor nostri cu serata musicală şi literară din seara de 6 Ianuariu

---

La culcare şi sculare nu lipsesce de a înălţa rugăciuni ferbinţi cătră tatăl ceresc. Când se pune la masă totdeauna ḑice rugăciunea îndatinată; ear după masă aduce lui Dumneḑeu tributul de mulţămire şi recunoscinţă pentru că i-a dat hrana necesară. Aceasta o face din convingerea, că fără de ajutoriul providenţei dumneḑeesci nimic nu poate sĕ se întêmple.

În simţul seu este sĕdită încă din leagănul părinţesc nutrită şi potenţată prin rugăciunile bisericesci, credinţă nestrâmbată în Dḑeu creatoriul universului.

Nu încap în inima lui alte simţeminte decât acestea, de cari nu se desparte până la uşa mormêntului.

Aceste sûnt nesce simţeminte domnitoare în consciinţa poporului nostru.

Acum dacă căutăm ce serviţii a adus poporului nostru religiunea creştină din timpul venirei sale în „Dacia felix," căci se ḑice că colonisti români ar fi primit crestinismul pe când se aflau încă în vatra părintească, ne putem încredinţa şi despre însemnătatea ei în special pentru noi Românii. In nenumeratele vijelii ale vieţii sale din momentul când s'a aşeḑat pe aceste locuri de altcum binecuvêntate de natură, religiunea a fost care l-a îmbrăţişat scutindu-l de pericul.

Ea a fost la care afla consolare în timpul de amărăciune şi necaz. Ea a fost care l a întărit în suferinţe promitêndu-i o vieaţă vecinică unde dreptatea şi adevĕrul va triumfa, ear minciuna şi nedreptatea se va sfărima.

Şoptituiau în consciinţă, în tot momentul când necazurile lumi 'i amărau viaţa: fii tare în credinţă, căci sosiva timpul când şi tu vei putè sĕ respiri mai blând, sĕ te îndulcesci de bunătăţile vieţii acesteia ca şi alt popor, căci Dḑeu a dispus sĕ rĕsară soarele pentru toţi deopotrivă.

Naia vieţii sale decâte-ori a fost împinsă de valuri cutropitoare, trecutau însĕ printe acestea fără de a suferì naufragiu.

În toate acestea l-a povĕţuit alipirea cea tare cătră de religiunea creştină, faţă de adevĕrurile sale.

Toate acestea fiind adênc gravate în inima fiecăruia fiu al poporului român, el va căuta sĕ se alipească chiar şi din acest punct de vedere de credinţa în religiunea creştină, care a prestat atâtea bunătăţi poporului român, apăsat atât de mult de sarcinile lumii, cari par a nu mai avè vreadată capĕt.

Pre când vorbim de religiune la poporul nostru, pre atunci nu trebue sĕ perdem din vedere că superstiţiunea încă 'şi are rola sa destul de dureroasă.

Aceasta împregiurare a servit ca un pretest inimicilor nostri pentru a ne calumnia în lumea largă, şi a ne declara de un popor stătătoriu pe o treaptă inferioară de cultură. Ba în maliţia lor au mers atât de departe încât au declarat că toată religiunea noastră nu constă decât din nesce forme goale, din nesce superstiţiuni.

Aserţiunea lor s'a adeverit însĕ în timpurile mai recente de nefundată şi Românul s'a adeverit de apt atât pre campul de luptă, cât şi pe cel al literaturei.

În interesul nostru, trebue însĕ sĕ recunoascem că la poporul român aflăm o dosă bună de superstiţiune, căci numai recunoscêndu-o vom căuta sĕ o delăturăm. Recunoscerea unei greşeli s'a ḑis de mult — este primul pas spre îndreptare.

Cei chemaţi cu o oară mai de grabă sĕ se străduească a curăţi superstiţiunile din poporul nostru. În tot casul acestia vor fi aceia, cari se află în contact inmediat cu poporul nostru. Cred că nu greşesc când între cei mai de aproape îmi voiu lua permisiunea a pune pre preoţi şi învĕţători.

Avis preoţilor şi învĕţătorilor! Eată încă un teren comun de activitate, unde aveţi sĕ lucraţi mână în mână pentru binele şi folosul naţiunei noastre.

Nu trebue sĕ se uite ori şi care, că dacă se pretinde undeva precauţiunea cea mai mare, apoi la această sarcină nobilă e chiar neapărat de lipsă. Fără de atenţiunea cuvenită nu numai că nu va aduce vre un folos dar va strica foarte mult ne fiind un bun măestru. Care nu simte în sine forţa de lipsă, face mai bine dacă se substrage dela aceasta sarcină lăsându-o în mânile unui preceptoriu.

(Va urma).

a. c., despre care s'a făcut amintire în coloanele acestui diariu Nr. 4 şi 6. O notiţă din „Gazeta Transilvaniei“ de eri şi nesce bilete de învitare, distribuite tot eri, ne anunţară *o nouă producţiune literară şi musicală a zeloşilor* nostri studenţi. Surprisa noastră a fost cu atât mai mare, căci nici nu ne aşteptarăm la petrecerea unei sări pecât de plăcute pe atât şi de importante din toate punctele de vedere.

Eată programul producţiunei.

1. „Cuvênt de deschidere,“ rostit de conducătorul societăţii Andreiu Bârsean; 2. „Poetul Eminescu“, studiu de septimanul G. Bogdan, 3. „Visul păstoriţei“, idilă de Labitzki, esecutată de orchestra societăţii; 4. „Mircea şi Baiazid,“ partea I. din satira a treia de M. Eminescu, declamată de sextanul Ioan Broju; 5. „Variaţiuni pentru flaută“ cu acompaniament de orchestră de Fahrbach, solo esecutat de octavanul Oct. Boer; 6. „Vulpea liberală“, fabulă de Gr. Alexandrescu declamată de comercialistul Lazar Teodor; 7. „Potpouri românesc“ arangeat de I. Iancu, esecutat de orchestra societăţii.

Vorbind despre singuraticii numeri ai programului, a priori constat, că succe ul a fost mai mult decât s'a putut aştepta; dl Bârseanu în cuvêntul seu de deschidere roagă pe ascultători să primească debutul studenţilor ca începutul unei modeste încercări; resultatul însă a dovedit, că acest început a fost mai mult decât început, a fost o probă de viu interes al bravilor nostri gimnasişti şi comercialisti faţă de literatura naţională şi faţă de frumoasa artă a musicei, — o probă de o seriosiţate şi perseveranţă bărbătească la astfel de ocupaţiuni, cari îţi-înalţă şi îţi oţăresce sufletul, ear inima o nobilitează.

Septimanul G. Bogdan îşi începe disertaţiunea sa cu o scurtă privire asupra pleiadei poeţilor nostri; ajungênd la M. Eminescu, tractează despre scrierile lui poetice, al căror fir roşu este melancolia, amarul, pesimismul. Disertantul prin ideile lui clare şi prin limbagiul lui natural şi frumos, presentă pe poetul Eminescu că pe un ideal al nemulţămirii şi al pesimismului, pentru ca să aibă apoi un efect cu atât mai mare espunerile ulterioare, cari tractează despre poesiile înveselitoare ale lui Eminescu. Desele citate atât din sunetele cât şi din legendele şi din satirele acestuia au dat disertaţiunei un colorit foarte interesant şi plăcut. Talentul, zelul şi activitatea disertantului promit mult dela dênsul în viitor.

Declamaţiunea sextanului Ioan Borju, carele a devenit membru ordinar al societăţii*) studenţilor dela acest gimasiu numai prin lucrările sale scripturistice mult apreţiate de societate, a fost foarte pătrundătoare şi nimerită, vocea puternică şi respicată a uşurat mult înţelegerea tecstului de către auditori.

Studentului de clasa III. comercială L. Teodor prin humorul seu i-a succes pe deplin a da fabulei declamate espresiunea adevărată ficsată de poet. Frumoasă impresiune a făcut asupra publicului apucătura artistică a declamatorului de a lăsa în aşteptare pe auditoriu tocmai la închieerea rolului.

Cât privesce succesele orchestrei încă a remas publicul încântat. Siguranţa şi precisiunea, cu carea s'au esecutat toate trei bucăţile musicale din program, a trebuit să răpească pe auditori cu atât mai vêrtos, căci studenţii nostrii au început a se îndeletnici cu arta musicei numai de un timp foarte scurt încoace. Aplause frenetice au succedat tuturor numerilor programului, cu deosebire la „Potpouriul“ românesc nu mai înceta sgomotul palmelor, astfel încât se vădù nevoită orchestra a mai pune odată în mişcare coardele instrumentelor; cu care ocasiune întonă marşul lui Mihaiu.

Flautistul Octavian Boer a escelat în rolul seu din „Variaţiuni pentru flaută“; foarte bun flautist este şi Petru Barbu (cl. VIII), apoi violinisti; Dum. B. Pop, Aurel Tincu, Lemeni, apoi basistii Cosnean şi Bârsan s. a.

Mulţi dintre dênşi cunosc bine mai multe instrumente, ceea ce s'a putut observa că la cântarea din urmă scimbarea locurilor şi a instrumentelor te făcea a crede, că nu sûnt tot diletanţii de mai nainte. Toţi studenţii nostri, representaţi prin cei sus pomeniţi merită cu tot dreptul considerarea tuturora cu atât mai mult, căci pe lângă ocupaţiunile — aşa dicênd — oficioase din prelegeri, nu perd timpul liber, ci îl folosesc pentru alte ocupaţiuni, pe cât de folositoare pe atât şi de necesare. Şi oare să nu fie merit a-şi căuta cineva ca distracţie pentru oarele libere nesce ocupaţiuni de înaltă considerare, precum au dovedit aceasta elevii institutului nostru românesc de aici? Nu cred, că se va contesta aceasta din vre-o parte! Purceadă numai tinerimea noastră scolară pe calea, ce au apucat-o şi se vor convinge, că viitorul le va oferì cele mai mari mulţămiri pentru timpul folosit cu astfel de înţelepciune în trecut!!! *G.*

*) După disposiţiile ministeriului numai studenţii cl. VII şi VIII ginas. şi II şi III comercială pot fi membrii ordinari, cei din cl. V şi VI gimnas. şi din I-a comercială numai esstaordinari sau mai bine dis auditori.

Discursul dlui Maiorescu.

D. T. Maiorescu: dlor deputaţi, este adevărată plăcere de a asculta într'o Cameră pe oratorii, cari, ca onorabilii mei preopinenţi dnii Cernătescu şi Ionescu, sciu se ridice o întrebare la înălţimea ce i se cuvine, chiar când vii ca să-i combaţi.

Sûnt cu atât mai fericit, că vorbesc după aceşti doi oratori, cu cât mai multe părţi din vorbirea dlor trebue să fi găsit aprobarea dvoastră, precum au avut-o şi pe a mea.

A atins de esemplu dl Cernătescu o cestiune cu drept cuvênt, pe care a mai desvoltat-o şi ilustrat-o şi d. Ionescu.

Vorbesc de aceea parte din discursurile dlor, unde se pomenea despre pretendenţi la domnie, şi unde dlor au arătat în privinţa unor asemenea presupuşi pretendenţi cel mai mare dispreţ şi o batjocură meritată. Cred că acele cuvinte ale dlor erau şi sûnt bine venite. (Aplause).

Dacă în legătură cu nisce asemenea plăceri ni s'ar cere dotaţiunea, eu a-şi fi cel dintâiu, care nu a-şi da nici un ban sau nici o palmă de pământ, aşa de puţin serioasă 'mi pare toată această cestiune a indispuşilor pretendenţi.

Dar nu este acì cestiunea. Lucrul în sine cum se propune, este combătut de preopinenţi: dnii Cernătescu şi Ionescu, şi din alte motive, abstrăgênd de pretendenţi, d. Ionescu a dis, şi aici m'a făcut să cer cuvêntul cum puteţi pune acum o asemenea cestiune, în această Cameră, când ea este lipsită de representanţii elementului conservator autorisat?

Şi onor. d. Ionescu a avut foarte mare dreptate, când a dis că nu poate nimenea din această Cameră să vină să vorbească în numele acelui partid, pentru că în adevăr în această Cameră nu esistă nici un representant al acelui partid, ca partid organisat, căci partidul organisat a declarat, că el nu poate lua parte la lucrările acestei adunări, fiind că această Cameră nu ar fi adevărată espresiune a ţărei. Cu toate acestea este o deosebire de făcut între organisaţiunea unui partid conservator şi între insuşi principiul conservator.

Fără îndoială că cine-va poate să fie partisan de principii conservatoare, fără ca acel cine-va să fie în acelaşi timp în partidul dis conservator.

Atâta numai, că posiţia lui va fi cu atât mai grea şi că va trebuì să fie convins el însuşi şi se poată convinge şi pe alţii, când este vorba a afirma un principiu conservator chiar în contra părerilor momentane ale celor ce se numesc partdul conservator.

Sûnt silit, dlor, să ve vorbesc de principii, în deosebire de organisarea întêmplătoare a partidelor, fiindcă din nenorocire tocmai în timpul din urmă, când în noua noăstră epocă constituţională am avea mai mult decât ori când trebuinţă de siguranţa şi soliditatea principiilor, văd cea mai mare şovăire şi confusie în această privinţă confusie, adecă între principii şi organisări trecătoare. Am văḑut, eu unul, de esemplu eminenţi representanţi ai partidului conservator susţinênd libertatea escesivă a presei, (aplause), ceea ce nu s'a pomenit în viaţa nici unui stat regulat de când se vorbesce de principii conservatoare. Nu cumva aici, singurul principiu e regula banală şi greşită, de a dice numai cu ori ce preţ contrariul de ceea ce dice banca ministerială adversă? Însă aceasta nu poate să fie o ordine naturală. Din contră desvoltarea sănătoasă a unui stat constituţional merge adeseori aşa, că un partid pune înainte un principiu şi dacă nu-l realisează, deşi este indicat pentru binele ţărei, vine partidul opus şi-l realisează fiind la guvern. Dar atunci fără îndoeală partidul căḑut dela guvern nu este a găsì acum rău ceea ce găsè bine mai nainte căci principiul este tocmai de aceea principiu general, că nu se uită la persoane, ci la lucru în sine. (Aplause). Dacă dar partidul conservator a adus în discuţiune cestiunea că ar fi, — în starea actuală a Europei în concertul european, în care ne aflăm şi noi ca sta monarchic, — prea suficientă libertatea presei, aşa cum o avem; şi nu ar fi chiar un inconvenient când s'ar modera în unele casuri, şi vine apoi un guvern liberal şi recunoasce în parte legitimă această cerinţă esenţial conservatoare: atunci, fără îndoială guvernul liberal face acţiune de guvern prudent şi moderat şi din contra partidul conservator, dacă acum îşi întoarce mantaoa şi se declară ca partisan al libertăţilor escesive, face un act de felonia de principii. (Aplause).

Dlor, nu sûnt — o repet — representantul autorisat al nici unui partid actual, mai puţin al partidului conservator, din a căruia organisare momentată nu fac parte.

Cu toate acestea, dacă me voiu întemeia pe o propunere formală făcută de representanţii autorisaţi ai partidului conservator în alte vremuri, în mijlocul unei cameri cu maioritate conservatoare, şi voiu arăta că aceea propunere este în principiu identică cu cea de astăḑi; dacă ve voiu arăta o propunere a partidului conservator, anume pentru dotaţiunea princiară, atunci sper că 'mi veţi recunoasce dreptul de a dice: sûnt în lăuntrul principiilor conservatoare votând pentru această propunere, (aplause), abstragând de ceea-ce partidul conservator, aşa cum este organisat astăḑi, mai vrea să recunoască sau nu. Şi uşor va fi atunci de a se decide, cine a remas în consecinţa convingerilor politice şi cine le-a schimbat.

Eată, dlor, că nu este pentru prima oară venită propunerea înaintea unei Camere pentru dotaţiunea Coroanei sau dotaţiunea princiară, sau lista civilă sporită, sau cum veţi voi să numiţi asemenea propuneri. Se mai făcuse în Camera dela 1870, de către o maioritate camerei conservatoare de atunci compusă din 65 deputaţi o propunere de dotaţiune.

Era momentul în care Măria Sa Domnitorul se căsătorise, şi atunci 65 de deputaţi — voiu cita îndată câte-va din numele d-lor — au propus o dotaţiune de 300,000 de franci pentru Măria Sa Doamna, şi au adus acest act în Cameră şi l-am văḑut salutat cu entusiasm de maioritatea conservatoare:

Propunere.

„Dinastia pe care România şi-a dat o în deplina sa autonomie, şi cu scop de a-şi asigura mai bine destinatele a primit o nouă garanţie de consolidare prin căsătoria Domnului.

„Acest act a fost salutat cu entusiasm de întreaga naţiune, impune dinastiei nouă îndatoriri: Durerea, nenorocirea, lipsa vor găsì la Doamna o inimă compătimitoare, o mamă darnică.

— Întrerup un moment cetirea şi-mi permit a dice, că astăḑi puteţi judeca mai bine, dlor dacă prevederile acelor propuitori conservatori dela 1870 au fost realisate sau nu. (Aplause).

„Mijlocul spre a se putea îndeplinì această îndatorire morală, este în dreptul şi în obligaţiunea representaţiunei naţionale de a-l îndemâna.

„Spre îndestularea dar, a acestei trebuinţe de înaltă convenienţă, şi conform cu regula păḑită în toate statele monarchice, conform cu tradiţiunile istoriei noastre.

„Subscrişii propunem următoriul

Proiect de lege:

„Art. unic. Se acoardă înălţimei sale Doamnei României o donaţine anuală de 300,000 lei noi cu începerea dela 1 Ianuarie 1870“.

Subscrişi văd, între cei 65 deputaţi de atunci, pe dnii G. Cantacuzino, P. Mavrogheni, D. Cazadini, I Văcărescu, G. Apostoleanu, C. Blaremberg, A. Lahovari, I. Lahovari, I. Florescu; văd şi pe dl Petre Grădişteanu, şi pe d. V. A. Ureche. (Ilaritate).

Am regretat totdeauna absenţa din Camera aceasta a unor bărbaţi ca d. Lahovari şi d. Florescu. Regret astăḑi pentru prima oară absenţa dlui Ureche şi a dlui P. Grădişteanu. (Aplause, ilaritate).

(Va urma.)

Profesiune de credinţă.

Cu posta de Joi dimineaţa la 9 oare ne a sosit spre publicare intimpinarea dlui Petru Truţa, advocat şi ales deputat dietal la Baia de Criş, pe care o publicăm în tot cuprinsul ei:

Baia de Criş, la 22 Iunie 1884. Domnule Redactor! Stimabilul dar ce l redigeţi „Telegraful Român“ în numărul seu 64 dela 5/17 Iuniu 1884 scrie între altele în rubrica despre alegerile dietali sevîrşite în dilele acestea, precum urmează: „Avem deci până acuma trei deputaţi naţionali în partida guvernamentală, ca ilustrare a programei din Sibiiu, şi adecă prelângă cei doi mai este a se amintì Domnul Alesandru Roman. Preste acestia vine încă domnul Petru Truţa, ales în cercul Baia de Criş pre basa programei dela Sibiiu. Lumea pe aici vorbesce că domnul Truţa încă va observa atitudinea unui deputat vechiu român: la români cu românii, la guvern cu guvernul.“

Ve mulţămesc Dle redactor, pentru atenţiunea de carea mi-aţi făcut parte, amintind şi despre alegerea mea, dar ve rog să-mi daţi voie a declara că nu pot trece cu vederea aceasta atingere ce mi-se face, şi fiind-că diariul DVoastre me onorează cu acele calităţi pre cari trebuie să le resping, cred că aveţi bunul simţ, d'a trece tot în diariul dvoastră, şi întimpinarea următoare ce detoresc, caracterului, convicţiunei şi credinţei mele politice.

Eu nu pot pricepe, ce va se dică, că: „lumea pe aici vorbesce“ prin Sibiiu? seau în cercul de cetire al „Telegrafului Român“? dvoastră sciţi bine, că satul, oraşul, ţeara, lumea n'are voce, ci numai oamenii, şi de oare-ce „Telegraful Român“ nu amintesce isvorul intelectual; ci pune vina pe lume, ca o consecuenţă prea naturală trebue să se admită conclusiunea, că ceea ce se vorbesce, şi pe care Redacţiunea o admite a se publica, fără se decline dela sine responsabilitatea, — trece a fi considerată ca o admitere a credinţiei sau mai bine dis a presupunerei intelectuale a Redacţiunei, — de care mă plâng cu amărăciune nemeritată — eu nu sciu la cine face redacţiunea alusiune, punêndu-me în eceeaşi cumpănă cu un deputat vechiu român, — clasic lucru, a face asemănare între un vechiu deputat şi între mine, care acum prima dată, şi om tinăr, sûnt deputat ales; — astă încuragiare ce-mi vine dela un diar român, într'adevăr, că n'are nici tendenţa d'a me stimula, nici bunăvoinţa d'a me încuragia, — pentru-că anticipând deja sus-

picionează conduita mea românească, şi înnainte de orice pâşire, aruncă bănuieală asupra caracterului meu până acum neîncercat. — Cu indignaţiune deci sûnt silit să resping necalificabila atitudine, ce mi se atribue anticipando, — ear pe domnul redactor îl rog, că făcênd şi ḑiariul seu parte din opiniunea publică românească, fără convingerea s'a să nu strecore în paginile ḑiariului seu, calumnii, ce dacă se dovedesc de atari, resfrâng pete maculative şi asupra ḑiariului, care le-a respândit fără precauţiune trebuitoare. — Eu am avut onoare a face parte din conferenţa electorală generală din est an dela Sibiiu, am aderat şi ader cu toată căldura inimii mele concluselor ce s'au luat, nu permit deci nimenui, nici chiar stim. Dvoastre ḑiar, ca să me apostrofeze, insinue şi insulte până nu va avè causă întemeiată şi dovedită spre acesta: — noul stindard eşit astăḑi din mânile românilor din cercul Baia de criş, după năbusire de bani electorali, este injust ca să-l arunce cu tină, cel dintâiu chiar un ḑiar român „Telegraful Român."

Ve rog în fine, că publicând această intimpinare în primul Număr ce va apărè, să aveţi bunătate a nu face comisiuni şi corecţiuni în cele ce cu dorere a trebuit să declar spre apărarea atacului ce mi sa însinuat.

Primiţi totodată espresiunea stimei mele.

Petru Truţa,
advocat, deputat dietal

Am publicat din cuvênt în cuvênt întimpinarea domnului deputat dietal Petru Truţa, fără comentariu din partea noastră, întocmai după cum am înregistrat la timpul seu şi faima, care pe Domnia Sa l'a făcut atât de simţitoriu şi în parte faţă cu noi cam nedelicat.

Ne pare bine de profesiunea domnului Truţa, şi noi sûntem de credinţa că nu va fi calumnie dacă domnul Truţa înaintând în etate va avea alte păreri politice cu privire la *„modus vivendi"* aplicabil la noi.

N'am apostrofat nici acum pre dl deputat şi nu-l vom apostrofa nici când vom avea causa întemeiată, pe care binevoiesce a ni-o pune în perspectivă; căci noi sûntem liberali, şi conduşi de convincţiunea, că în politică fie-care român lucră cu inimă curată, aşa pretinḑînd interesele poporului nostru. *Redacţiunea.*

Varietăţi.

* (Convocare). Domnii membri ai Comitetului despărţemântului reuniunei învеţătoresci rom. ort. din tractul Abrudului, anume: Alecsandru Sava, Aron Cioran, Ioan Felea, Solomon Coroiu, Ioan Lupu şi Vasile Corpade — sûnt poftiţi a se întrunì în şedinţă în 18/30 Iunie a. c. la 9 oare dimineaţa, — în localitatea scoalei confes. române ort. din Abrud-Sat. —

Obiectele:

1. Statorirea Raportului pentru adunarea generală;
2. Raportul cassariului;
3. Statorirea timpului şi locului ţinerei proximei Adunări generale;
4. Statorirea programei acelei adunări;
5. Chestia taxelor şi pedepselor restante;
6. Propuneri.

Cărpiniş la 10/22 Iunie 1884. *Sima.*
preşedinte.

* (Convocare). Onoraţi membrii, cari compun, subreuniunea învеţătorilor români gr. or. din tractul protopresbiteral Făgăraş precum şi toţi preoţii şi alţi binevoitori, — în sensul §-lui din statute — sûnt prin aceasta convocaţi a lua parte la a II-a adunare generală din anul acesta, carea se va ţinea în 17/29 Iunie a. c. în odaia de învеţământ a scoalei elementare ortodocse din Făgăraş.

Începutul dimineaţa la 6 oare precis.

Programa de materii.

1. Raportul cassariului despre starea averei subreuniunei.
2. Raportul bibliotecariului asupra cărţilor ce conţine biblioteca subreuniunei.
3. Critica membrului George Modorcea asupra disertaţiunei „tractarea sciinţelor naturale în scoalele elementari" de Nicolau Aron.
4. Critica membrului Ioan Hasiu asupra disertaţiunei „însemnătatea, desvoltarea şi tractarea fisicei în scoalele elementari" de Nicolau Aron.
5. Prelegeri de probă din obiectele de învеţământ.

a) din religie: tractarea metodică a rugăciunilor la elevii din anul I-iu de scoală.

b) din comput: desvoltarea practică a numărului 11 la elevii anul al I-ea de scoală.

c) din limba maghiară: întroducerea elevului în elementele limbei maghiare.

6. Propuneri.
7. Încassarea tacselor dela membrii.

Făgăraş, 9 Iunie 1884 v.

Vicentiu Grama, proşedinte. *Nicolau Aron,* secretariu.

* (Convocare). Despărţemântul I (Brad) al reuniunei învеţătorilor români dela scoalele gr. or. din districtul Zarand 'şi va ţine adunarea sa generală în acest an la 24 şi 25 Iuniu st. v. în sala gimnasiului din Brad. Începutul la 10 oare antemeridiane după sevêrşirea serviţiului divin — în biserica gr. or. din loc.

Membrii despărţemântului şi alţi interesaţi de causa scolară, sûnt invitaţi a participa.

Programa.

I.

1. „Cuvênt de deschidere" de preşedintele.
2. Raportul general al comitetului asupra activităţiei sale anuali.
3. Raportul secretariului asupra stărei bibliotecei.
4. Raportul cassariului.
5. Raportul comisiunei alese pentru cercetarea cassei şi a bibliotecei.
6. Staverirea bugetului pro 1884/5.
7. Propunerile, ce vor obvenì.

II

8. Pertractarea registrelor şi a cronicei scolare de P. Rimbaş.
9. Cuvêntul „nas" prelegere practică ţinută de Avram Mihuţ după Abc. de I. Popescu.
10. „Cum sa păcălit magariul" prelegere practică ţinută de Marcu Huţ — după Abcd. de I. Popescu.
11. „Mĕsurile metrice," prelegere ţinută de I. Rusu.
12. „Moş Toma şi pomul" prelegere practică, din punctul de vedere stilistic, ţinută de Ioan German — după a II-a Carte de cetire de I. Popescu.
13. „Mama Grachilor" prelegere practică, din punct de vedere gramatico-sintactic, ţinută de Ales. Jovan.
14. Pertractarea „adiectivului" pre basa piesei: „Fraţi marinimoşi şi generoşi de I. Perian după a II-a Carte de cetire de I. Popescu.
15. Disertaţiune: „Educaţiunea şi instrucţiunea femeii dela sate," de I. German.
16. Încheerea.

Prelegerile practice se vor ţinea cu elevii claselor normali din Brad.

Brad în 11 Iuniu v. 1884.

Ioan German, preşedinte. *Petru Rimbaş,* secretariu

* (Economic). Sub datul 9 Iuniu a. c. ni se scrie din Braşov. Têrgul de ţeară de primăvară al Braşovului din săptămâna aceasta (din 5—9 l. c.) merită a fi considerat ca têrg.

Marţi şi Mercuri, ca ḑile de têrg de vite, abia au numărat atâtea vite ca în ḑilele de têrg de preste săptămână; chiar caii de rase nobilitate au fost într'un număr, aşi putè ḑice, minimal. Umbletul oamenilor în ḑilele de Marţi până Sâmbătă nu diferea întru nimica de cel dintr'alte ḑile de preste săptămână. Carĕle, cari la alte têrguri de ţeară, ba chiar la têrgurile de săptămână, erau puse în ordine de câte doue coloane la toate porţile cetăţii, fiind întrebuinţată la aceasta mai toată trupa poliţistilor de astă dată puteau alerga cum le plăcea, căci nu se împĕdecau unele de altele.

Totul ce presenta stradele şi piaţa Braşovului într'o formă încâtva diferită de ḑilele fără têrg de preste săptămână, erau şetrile comercianţilor şi industriaşilori, cari putea să odichnească în cea mai mare tignă într'ênsele căci nu-i conturbau cumpĕrătorii. Ici colea vedeai abea câte un cumpĕrător, care încă se părè, că n'are nici o înteţire, ca să pripiască tocmeala cu obiectul, ce voia a-l cumpĕra.

Ca să veḑi ferberea aceea vioae, proprie numai têrgurilor celor mai împopulate, ca altă dată, ferit a Sfântul! Nu sci la ce să reduci această slabă cercetare a têrgului acestuia. Ce e drept ḑilele premergătoare au fost cam recuroase şi vêntuoase, ba a şi ploat Mercuri, Joi însă a fost o ḑi ceva mai frumoasă şi fără ploae, Vineri şi Sâmbătă de asemenea cu toate acestea oameni puţini. Eu ḑic şi cred, că nu me înşel — multe dări, multe esecuţiuni şi puţini bani pentru acoperirea trebuinţelor vieţii; de acì urmarea că omul e silit a renunţa dela acelea, dela cari poate, deşi-i sûnt poate de neapĕrată trebuinţă. *G.*

(Mijloc de cură.) Tuturor câţi sufer de **epilepsie, convulsiune** sgârciuri) şi de **nervi** le putem recomânda un metod renumit în lumea ntreagă, recunoscut de cele mai înalte autorităţi medicinice, aşa ḑicênd minunatul metod de cură al dlui profesor Dr. Albert, în Paris, place du Trône, 6; deci fie-care bolnav să se adreseze cu deplină încredere la susnumitul şi mulţi şi vor dobêndì sănătatea, deşi au desperat deja de a o mai reavè. În casa dlui profesor toţi cei ce sufer de nervi vor afla locuinţă linistită, cei lipsiţi de mijloace vor fi consideraţi; cum am înţeles din isvor sigur, preţurile capitalei universale Paris sûnt relativ foarte eftine. Tractament şi prin corespondenţă, dacă se va trimite istoricul detaiat al boalei. Trebue să mai observăm, că dl profesor Dr. Albert va pretinde onorar numai cedupă se vor vedea resultatele curei.

Loterie.

Mercuri în 25 Iuniu 1884.

Sibiiu:	4	59	13	86	7

Bursa de Viena şi Pesta.

Din 24 Iunie n. 1884.

	Viena	*B-pesta*
Renta de aur ung. de 6%	122.55	122.30
Renta de aur ung. de 4%	91.40	91.40
Renta ung. de hârtie.	89.30	88.30
Renta de aur austriacă	102.10	102 —
Sorţi unguresci cu premii	114.75	115.—
Sorţi de regularea Tisei	115.—	115.25
Datorie de credit austr	79.85	100.—
Datorie de stat austriacă în argint.	81.20	81.20
Datorie de stat austriacă în hârtie	80.20	80.20
Scrisuri fonciari ale institutului „Albina"	—.—	100.80
Galbin	5.76	5.74
Napoleon	9.70	9.67
London (pe poliţa de trei luni)	121.95	121.90

Nr. 288. 1884 [750] 2—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de paroch în parochia de classa III-a Mogoş-Mămăligani, protopresbiteratul Lupşei în sensul înaltei resoluţiuni consistoriale din 15 Septembre 1883 Nro 2957 B. să escrie al doilea concurs cu terminul *de 30 ḑile dela prima publicare* în „Tel. Rom"

Emolumentele împreunate cu acest post sûnt:

a) dela 115 case câte o jumătate ferdelă grêu şi câte o ḑi de lucru.

b) folosinţa cimiteriului şi-a unui fênaţ de 3 cară fên şi;

c) venitele stolari regulate prin sinodul parochial.

Doritorii de a competa la acest post au a adresa suplicile lor la acest oficiu protopresbiteral în terminul legal instruite conform stat. org. şi a Regulamentului din 1878.

Ofenbaia în 9 Iuniu 1884.

Pentru comitet. parochial concurent.
Ioan Danciu,
protopresbiter.

Nr. 219. [748] 2—3

CONCURS.

Stipendie din fundaţiunea lui Gozsdu.

Prin aceasta se escrie Concurs pentru un stipendiu din fundaţiunea lui Gozsdu de 500 fl.; la cas de graduaţiune un stipendiu de 400 fl.; eventualmente de 300, 200 sau de 100 fl.; cu observare, că se dă preferinţă concurenţilor pentru studiile technice şi montanistice.

Concurenţii au de a-şi adresa petiţiunile instruite cu testimoniile scolastice, carte de botez, şi cu atestat de paupertate, *până la 10 August 1884. stilul nou* către cancelaria fundaţiunei lui Gozsdu, Budapesta Királyútcza 13, însemnând în petiţiune facultatea şi locul la care şi unde voesce concurentul să studieze, precum şi ultima postă, unde are se i se comunice resultatul petiţiunei.

Tot odată, sûnt avisaţi şi *Stipendiaţii fundaţiunei lui Goszdu,* de a-şi subşterne *până la 10 August 1884 st. n.* documentele adecă Indicele, respective testimoniul scolastic în origine ori în copiă autentică despre resultatul studiilor în anul scol. 1883/4 la *Representanţa fundaţiunei lui Gozsdu Budapesta Királyútcza 13,* — pentru că la din contră, să vor lipsì de stipendiul avut.

Budapesta, 19 Iuniu 1884.

Comitetul adm. al representanţei fundaţiunei lui Gozsdu.

Nr. 389 [752] 1—3.

EDICT.

Ioana născută Fleşariu gr. or. din Trapold, protopresbiteratul Sighişoarei comitatul Târnavei mari, carea a părăsit pe legiuitul ei bărbat Ioan Boholţiu din Trapold aproape de patru ani, fără a se scì locul ubicaţiunei ei, se citează prin aceasta în termin de un an şi o ḑi dela prima publicare a acestui edict înaintea subsemnatului for matrimonial căci la din contră, procesul divorţial intentat asupră-i se va decidepertrtctaşi şi în absenţa ei. Scaunul protopretbiteral ortod. orient. al tractului Sighişoarei ca for matrimonial de I-a instanţă.

Sighişoara, 19 Maiu 1884.

Demetriu Moldovan.,
adm. protopresb.

Demn de atenţiune!

EPILEPSIE
CONVULSIUNI (sgârciuri)
ŞI
BOLNAVI DE NERVI.

Află ajutoriu sigur prin metoda mea. Onorariu numai după ce se vor vedè resultatele. Tractament prin epistole, sute de indivi̇ḑi vindecaţi.

Profesor Dr. Albert.

Pentru deosebitele succese din partea societăţii scientifice franceze **distins** cu **medalia** cea mare de aur **clasa I-mă,**
[646] **6. Place du Trône, Paris.** 30

Redactor provisoriu: **Mateiu Voileanu**

Editura şi tpariul tipografiei archidiecesane.